

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobkyně: **O. U.**, zast. Mgr. Ing. Lukášem Prudilem, Ph.D., advokátem, se sídlem v Brně, Bašty 2, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně, ze dne 14. 3. 2005, č. j. 56 Az 118/2004 - 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra č. j. OAM-659/LE-PA01-PA03-2004 ze dne 30. 9. 2004, Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Samostatným podáním požádala stěžovatelka o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, stěžovatelka v obecné rovině brojila proti „zamítnutí azylu“ podle § 16 zákona o azylu a namítala porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), porušení § 12 zákona o azylu a porušení mezinárodních závazků České republiky. V doplnění žaloby uvedla, že její nastávající manžel pil vodku, bil ji, pod tlakem ji znásilňoval a několikrát ji fyzicky napadl. Požadovala, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl krajský soud obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatelka domovskou zemi neopustila z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Podle krajského soudu stěžovatelka ani takové důvody netvrdila, ostatně ani jinak v řízení takové důvody nevyplynuly a krajský soud tak přisvědčil žalovanému správnímu orgánu, který žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Krajský soud v Brně neshledal naplnění žádného žalobního bodu a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka kasační stížnost, ve které jmenovitě namítala, obdobně jako v žalobě, porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1 správního řádu, a dále porušení § 12, § 13, § 14 a § 91 zákona o azylu. Doplnila, že správní orgán se měl důkladněji zabývat zjištěním skutkového stavu věci, zejména otázkou obětí domácího násilí v Mongolsku a posoudit otázku, zda osoby, které jsou oběťmi takového násilí netvoří sociální skupinu podle zákona o azylu; v zemi původu byla opakovaně znásilňována a fyzicky napadána. Správní orgán si tak podle stěžovatelky zjednodušil své povinnosti, kdy žádost zamítl dle § 16 zákona o azylu a dále se případem nezabýval co do aplikace § 13, § 14 a § 91 zákona o azylu. Závěrem stěžovatelka uvedla, že je těhotná a návrat do vlasti znamená ohrožení jejího života a života dítěte, namítla, že na její případ měla být „vztažena“ překážka vycestování.

Na základě výše uvedeného navrhla, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis a související soudní judikaturu. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je zastoupena advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu

a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelkou.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se *azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu *se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, pokud stěžovatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12.*

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka podala dne 29. 9. 2004 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém k důvodům žádosti o azyl uvedla, že „přítel v Mongolsku jí vyhrožuje zabitím“. Stejně tak z protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o azyl ze dne 29. 9. 2004 vyplynulo, že důvodem žádosti o azyl v České republice je, že jí vyhrožoval zabitím její bývalý přítel – muž, který se měl stát jejím manželem. Pracovali spolu v jedné továrně, přítel chtěl podnikat, ale nedařilo se mu. Začal pít, když s ním byla stěžovatelka dva měsíce těhotná, přišel opilý a stěžovatelku napadl fyzicky. O dítě přišla a udala ho na policii. Policie jej zadržela na 72 hodin, po návratu domů stěžovatelce vyhrožoval zabitím. Znovu to oznámila policii a přítel byl odsouzen na rok a půl. Po návratu z vězení ji jednou navštívil a vyhrožoval jí s nožem v ruce, že ji zabije a potom zabije sebe. Vylila na něj horký čaj a utekla ke kamarádce, ta jí poradila aby odejela do ciziny. Na policii se již neobrátila. Do České republiky přijela 10. 9. 2004, měla vízum. Prostředník jí vyřizoval další doklady, ukázal jí cestu, kam si má jít pro nový průkaz, byla však zadržena rakouskou policií (na hranicích), a předána českým orgánům. Poté požádala v České republice o azyl. O azyl nepožádala hned po příjezdu do České republiky proto, že člověk, který jí přišel naproti říkal, že v České republice není možno žádat o azyl, a že o azyl je možno žádat v Rakousku.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatelky, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatelka v žádosti neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu

správního řízení. Žádost o azyl z důvodu obavy před soukromou osobou za situace, kdy se stěžovatelka se svými problémy účinně neobrátila na příslušné orgány v zemi původu, nelze považovat za důvodnou. Nelze přitom pominout, že předchozí fyzické napadení stěžovatelky ze strany bývalého přítele, nebylo státní mocí její země původu tolerováno. Naopak osoba, která se takového jednání dopustila, byla postavena před soud a odsouzena k trestu odnětí svobody na jeden a půl roku. Orgány státní moci se tudíž snažily stěžovatelce poskytnout před takovým jednáním ochranu zcela odpovídajícím způsobem. Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že stěžovatelka požádala o azyl až poté co byla na území České republiky zadržena, což svědčí o snaze o legalizaci pobytu. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje se závěry žalovaného správního orgánu, resp. soudu a odkazuje na ně. Tvzení stěžovatelky o tom, že v zemi původu byla opakovaně znásilňována, fyzicky napadána, jsou tvzení závažná a zřetelehodná, nicméně vzhledem k tomu, že stěžovatelka své problémy účinně neřešila s příslušnými místními orgány a rovnou odcestovala z vlasti, nemohou tvzené skutečnosti vést k naplnění podmínek zákona o azylu. Osoby s problémy, na něž poukazuje stěžovatelka, podle Nejvyššího správního soudu netvoří sociální skupinu ve smyslu zákona o azylu, a proto soud nemohl přisvědčit ani námitce stěžovatelky, že se žalovaný správní orgán měl zabývat otázkou příslušnosti stěžovatelky k sociální skupině obětí domácího násilí. V řízení před žalovaným správním orgánem, s ohledem na výše uvedené, nedošlo podle Nejvyššího správního soudu rovněž ani k porušení stěžovatelkou uváděných ustanovení správního řádu.

K námitkám stěžovatelky uplatněným v kasační stížnosti, že si žalovaný správní orgán zjednodušil své povinnosti, kdy žádost zamítl dle § 16 zákona o azylu a dále se případem nezabýval co do aplikace § 13, § 14 a § 91 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud především poznamenává, že i podle jeho názoru dospěl Krajský soud v Brně v napadeném rozsudku ke správnému závěru, že správní orgán nepochybil, pokud žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm.g) zákona o azylu, neboť stěžovatelkou uváděné důvody nijak nesvědčí o tom, že byla či mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

Správní orgán na případ stěžovatelky použil tzv. zkráceného řízení o azylovém právu, uplatněného na základě zjevně nedůvodného návrhu na zahájení řízení. Žádost stěžovatelky o udělení azylu shledal nedůvodnou, protože žadatelka neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Uvedené posouzení ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky stanovené v § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek § 14 (§ 13) zákona o azylu. V posuzované věci napadené rozhodnutí správního orgánu také výrok rozhodnutí ohledně udělení azylu podle § 14 (§ 13) zákona o azylu neobsahuje. Ostatně i z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71) plyne, že „*Zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné [§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu], znamená, že neproběhlo dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože neexistence těchto důvodů je podmínkou rozhodování podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) i podle § 13 zákona (sloučení rodiny), nemůže správní orgán tímto rozhodnutím vyslovit, že se azyl podle § 13 nebo podle § 14 neuděluje.*“ Proto Nejvyšší správní soud nemohl námitce stěžovatelky, že se jejím případem nezabýval co do aplikace § 13 a § 14 zákona o azylu, nikterak přisvědčit.

Do jisté míry obdobně, jako v případě podmínek § 13 a § 14 zákona o azylu, nepříslušelo za daného stavu věci žalovanému správnímu orgánu posuzovat případné splnění podmínek pro vyslovení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Výrok o existenci, resp. neexistenci překážek vycestování ve správním rozhodnutí obsažen není a touto otázkou se žalovaný nezabýval ani v odůvodnění svého rozhodnutí. Takový postup je podle Nejvyššího správního soudu plně v souladu s dikcí zákona č. 325/1999 Sb. Z jeho § 28 totiž vyplývá, že ministerstvo vnitra v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování podle ust. § 91 téhož zákona tehdy, pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu. V daném případě byla žádost stěžovatelky zamítnuta podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona jako zjevně nedůvodná, a takové rozhodnutí nelze považovat ani za rozhodnutí o odnětí azylu (neboť stěžovatelce nebyl azyl, který by jí mohl být odňat, udělen), avšak ani za rozhodnutí o neudělení azylu. Za rozhodnutí o neudělení azylu totiž lze podle Nejvyššího správního soudu považovat pouze rozhodnutí, kterým ministerstvo vnitra rozhodne o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 cit. zákona po věcném posouzení důvodů tvrzených žadatelem o azyl. V případech, kdy je vydáváno rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, správní orgán o udělení azylu nerozhoduje, tj. nezabývá se věcně důvody žádosti o azyl tvrzenými žadatelem, a to právě proto, že žadatel o azyl v takovém případě ani neuvádí důvody, které by mohly být po svém ověření podřazeny pod důvod, pro něj lze azyl podle ust. § 12 zákona č. 325/1999 Sb. udělit. I k této otázce se Nejvyšší správní soud již ve svých předcházejících rozhodnutích opakovaně vyjadřoval, přičemž uváděl, že v případě, kdy ministerstvo vnitra rozhodne o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, je výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ust. § 91 cit. zákona výrokem nadbytečným. Viz např. rozsudek ze dne 9. 9. 2004, č. j. 2 Azs 147/2004 - 41, ve kterém bylo uvedeno, že *Rozhodne-li Ministerstvo vnitra o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nečiní již výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona. Z tohoto důvodu neshledal Nejvyšší správní soud v postupu žalovaného v daném případě žádné pochybení, a ani krajskému soudu nelze vyčítat, že se otázkou existence překážek vycestování ve svém rozsudku věcně nezabýval a odkázal na rozhodnutí žalovaného, v němž je vyloženo, že by posouzení překážek vycestování za daného stavu bylo nadbytečné. Nejvyšší správní soud tak neshledal důvodnost ani této námitky obsažené v kasační stížnosti.*

Lze tak shrnout, že správní orgán neporušil své povinnosti, když žádost u udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Přitom si věc v žádném případě nezjednodušil, jak tvrdila stěžovatelka v kasační stížnosti a postupoval v souladu se zákonem.

Tvrzení stěžovatelky o tom, že je těhotná a návrat do vlasti znamená ohrožení jejího života a života dítěte, resp. dovozuje tak překážku vycestování, nemůže na věci za výše uvedených okolností ničeho změnit.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že nepřisvědčil v žádné z uváděných stížnostních námitek, neboť stěžovatelkou namítaná pochybení žalovaného správního orgánu, ani krajského soudu, v souzené věci neshledal.

Za této situace Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 27. února 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu